

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 208.

-gyes szám: hétköznap 2 l.

Vasárnap 4 l.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A CICOMA,

a parádé talán sohasem ejtette annyira kísértésbe a föld egyszerű asszonyainak egyrészt, mint most a háború alatt. Egyik butorkereskedő szerint ezek tíz év alatt sem vettek tőle annyi divánt, mint most. Tea-rum-üzetek mondják, hogy a hadsegélyezett asszonyok a háború alatt a legjobb vevők közé tartoznak.

Ezt eredményezte a háború és az államtól nemes szándékkal engedélyezett hadisegély. A ráncos szoknyájú, fejkendő asszonyok, a bokorugrós, koszoruba font haju leánynak pucc kell, parádé, pomádé, tea keksszel az asztalára. Divánra fáj a foga akkor, amikor férje a kemény lövészárokból fekszik. Sütemény kell a gyomrába, amikor katonahívese néha még a megszáradt kenyérhez sem juthat.

Ilyen a hadsegélyezett asszonyok egyik típusa. Az egyik, — mert tisztelel a kivételnek, akik megértették a kivételek napok nehéz sorát s asszerint rendezik be életüket.

És mikor segílyt osztanak, a közönség összegyűjtött szeretetadományát adják, ezek az elsők, akik ott vannak és követelnek. Gorombáskodnak, ha nem kapnak, vagy ha keveset kapnak. Ezek a kürtösei annak az ostoba beszédnek, hogy „az urak” irigylik tőlük a segílyt, hogy adják vissza a férjüket, nem szorulnak akkor senkire.

Hát bizony az ilyen könnyelműsködőknek hazaküldենk az urukat. Hadd tanítanak meg őket egy kis tisztességre, arra, hogy milyen a jó asszony a férj távollétében. Hogyan osztja be

háztartását, — ha szűkösen adja az erszény.

Az asszonyoknak mindig jönnek, szerénynek, takarékosnak kell

lennie, de különösen akkor, ha férje távol van. Legfőképpen pedig most, amikor hazajárt és érte harcol.

A világháború.

A kárpáti harc.

A hivatalos jelentések alapján már napok óta hangsúlyoztuk, hogy az orosz óriási embertömegének dacára sem bírhatja soká az éreletes, rengeteg emberpazarlással járó állandó rohamharcot. Az utóbbi napokban már erősen gyengültek a támadások, most pedig ugylátszik teljesen elakadt, csüörtököt mondott a kárpáti terveivel. Támadásait az egész vonalon fényesen visszavertük s súlyos veszteségeket okoztunk neki. A foglyok száma újabb ezerrel szaporodott.

Orosz-Lengyelországban csak tűzrésegi harcok voltak, ugyszintén Délgaliciában is.

A németek harctere.

A németek fogolyszáma is napról-napra szaporodik. Ujabbban másfélszer oroszot fogtak el. Az orosz vandalizmusról kiadott hivatalos jelentést azzal akarják enyhíteni az oroszok, hogy hasonló barbarizmust iparkodnak ráfogni a német katonákra. Otromba hazugságukkal azonban nem érnek célt.

A franciákat.

egyre éri a kudarc. Maas és Mosel között aránylag nyugalom volt. A franciák a hadműveleteken kívül fekvő városokra bombákat dobtak, a németek erre azzal válaszoltak, hogy ők meg Nancyra dobtak robbanó és gyújtó bombákat.

Az elfoglalt területekről.

Ujabbban mindgyakrabban esik szó az elfoglalt területek nagyságáról és természetesen a legkialandosabb vélemények kelnek szárnyra. Nem lesz tehát érdektelen, ha pontos kimutatást adunk róla. Orosz-Lengyelországból az osztrák-magyar és német

csapatok pontosan 53 010.3 négyzetkilométert tartanak elfoglalva és ezen területek lakossága 5.492.620 lélek.

Az oroszok által elfoglalt területről nincsen pontos kimutató, körülbelül 38—40000 négyzetkilométer területük van Galiciából, a lakosságnak száma pedig három millió alul van.

Részletesen kimutatva a hódításunkat, az osztrák-magyar-német hódítás a következő:

Kielce kerületből 4000 négyzetkilométer; lakosság: 486.600. Radom kerületből körülbelül 1500 négyzetkilométer; lakosság: 148.000. Piotrkow egész területére 10.000 négyzetkilométer; lakosság: 1.981.366.

Az egész kimutatásból tehát különválasztva azt, ami tisztára osztrák-magyar hódítás és amit a mi hadseregünk tart a kezében és osztrák-magyar katonai közigazgatás alatt áll:

15—16.000 négyzetkilométer terület

és e területen a lakosság száma 2.615.366 lélek

Orosz-Lengyelország elfoglalt nyolc kerülete gazdasági szempontokból még inkább, mint stratégiai okokból és politikai tekintetből igen fontos hódítás jelent. Lodzról Piotrkowtól és Kalistól eltekintve a meghódított Orosz-Lengyelország iparilag és közgazdaságilag jelentékeny és értékes területeit tartják a szövetséges hadseregek megszállva, mindenesetre sokkal értékesebbet és fontosabbat a feldult Galiciánál, amelynek Lembergben kívül alig van értékes városa. Oroszország eddigi vesztesége azért is lényegesebb a miénknél, mert az elfoglalt területeken vannak a legfontosabb szén-, vas és ércbányák,

mert a textilipar gőcpontjai itt vannak és mert végül az elfoglalt terület Nyugat-Oroszország éléskamrája volt mindig.

Az angolok vesztesége.

Az angol veszteség a háború első nyolc hónapjában március 31-ig bezárólag: halottakban, sebesültekben és eltűntekben az összes veszteség 99.759. Nem számítva az indiai csapatok 33 ezredét, amelynek csak tisztai veszteségét közlik. Az angol hadsereg tisztiben 1828 halottat, 3257 sebesültet, 791 eltűntet, 195 foglyot veszített. A legénységi állományából 17.780 a halott, 56.830 sebesült, 17.686 eltűnt, 1482 fogoly. Hogy ez milyen súlyos veszteség az angoloknak, mondani sem kell.

A füstnélküli május elseje.

A fővárosban indult meg az a mozgalom, hogy május elsején ne dohányozzunk, hanem annak az egy napnak dohányzási árát adjuk oda a háborús jótékonyaságra. Budapest május elsejét állapította meg erre a célra. Azon a napon tehát a Hadsegélyező nemes céljainak javára önmegtartózkodó lesznek az emberek, vagy pedig a napi dohányzás árának lefizetésével váltják meg a füstadót. A Fejérmegyei Napló már szóvalattette, hogy ezt az ideát Székesfehérvárról is valósítsák meg. Az Augusztus alap ma irt át ez ügyben a város polgármesteréhez, hogy nálunk is füstnélküli nap legyen május elseje. A polgármester intézkedni fog, hogy a terv megvalósulhasson. A jövődelem 75 százaléka a fővárosi, 25 százaléka pedig a székesfehérvári. Hadsegélyező Hivatala lesz

SÖVEGJÁRTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephierek, karton, schiffon és damastból. Különböző vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

jás, Makk Jánosné 15, Ormándi Pálné 20, Kovács Lajosné 15, Borbély Ferencné 13, Arany Mihályné 20, Hajdina Jánosné 10, Domján Jánosné 8, Szabó Pálné 10, Cs. Szabó Istvánné 12, 2 darab füstöltlúth, 1 kg. aszalt gyümölcs, ifj. Susánszki János 25, Zsoldos Pálné 10 tojás, 1 kg. zsir, 3 kg. liszt, 2 liter bab, Kulifai Horváth Istvánné 20, Tóth Jánosné 20 tojás, 1 drb. baromfi, Füst Sándorné 12 tojás, 1 drb. füstöltlúth, 1 kg. liszt, Kocsis Jánosné 16, Szlabony Istvánné 13 tojás, 2 kg. liszt, Baracsi Ferencné 10, Balog Mihályné 20, Seregi Ádám 25, 1 drb. füstöltlúth, Németh Jánosné 40, 1 drb. baromfi, Szücs Szabó Ferencné 14, Szabó Mihályné (Pálmajor) 15, 1 drb. baromfi, Zsoldos István 6 korona, Uszka Ferencné 25, Ember Györgyné 25, 1 drb. baromfi 1 kg. zsir, Molnár Imréné 10, 1 drb. füstöltlúth, Szücs Istvánné 20, 1 drb. sonka, Csóhar Sándorné 20, kockacukor, frank kávé, szivar, cigaretta, szappan levélpapír, gyula, Pap János 12, Kis József 7, 1 drb. baromfi, Pill József 6, 1 drb. baromfi, Lajos József 9, 1 drb. baromfi, 1 kg. zsir, 1 kg. liszt, Fejes Jánosné 10, 1 drb. baromfi, Bránovics István 10, 1 drb. füstöltlúth, Kulifai József 12, Dani Ferencné 8, 1 drb. baromfi, 2 kg. liszt, Kottyan István 6, Miskei István 10, Susánszki István 8, Kovács József 4, Csete Jánosné 15, Salla Jánosné 10, Jakab János 10, Csuti Istvánné 27, 1 drb. baromfi, 1 drb. kenyér, Nagy Györgyné 29. Összesen 671 tojás, 10 drb. baromfi.

Sárpentelén a következők adtak tojást: Bergman Aladár ispán 30, 12 drb. szappan, Szabó Vincellérné 15, Zsedélyné 20, Borzokiné 25, Kertészné 10, Gadáné 5, Plébánia 25, Tantióné 21, Szabó Istvánné 10, id. Bozorné 5, Szücs Jánosné 7, Szabó Jánosné 5, Molnár Jánosné 7, Ripszámné 8, Ribiné 7, Horváth Ferencné 10, Kis Pálné 10, Kis Jánosné 2, Bozokiné 18, Bursics Istvánné 6, Daláné 6, Bertáné 9, Tömör Jánosné 7, Fadiné 3, Tömör Mihályné 15, Hollósiné 6, Szabó Pálné 2, Ekéné 4, Császárné 12, Simonné 10, Szabó Ferencné 6, Neubauerné 12, Manségné 30, Varga Mari 10, Molnár Józsefné 10, Pajorné

akik csak a testet ölthetik meg, hanem inkább attól, aki a testet és a lelket a gehenna tűzére vetheti. Ti a Mária-kongregációban mindezt megtanultátok, ti már eddig is harcosok, sőt zászlósok voltatok a Krisztus hadseregében, most egy másik hadseregbe hívnak benneteket, amely a magyar hazát, a családi tűzhelyt, a nemzet szabadságát, apáink hitét védi az orvul ellenünk támadt északi colossusz ellen, amely ahova befészkelte magát, oda zsarnokságot visz, ott megfojtja a szabadságot s terjeszti a schizmat.

Menjetez a haza hívó szavára, menjetez, hogy megvédjétek mindazt, ami a haza fogalmával összeforva szent és drága előttünk. Adja Isten, hogy hősök legyetek, hogy dicőségét hozzatok arra az intézetre, amely benneteket nevelt s erre a kongregációra, amelynek lelketek nemes szárnyalását köszönhetitek. De őriztétek meg a katonai zubbony alatt is a kongreganista szívet; a kaszárnyában, a táborban és a lövészárkokban a kongreganista erkölcsöt. Legyetek

10, Varga Istvánné 10, id. Kalmárné 4, Bursics Józsefné 5, Nikli Istvánné 3, Takácsné 6, Hendrikné 10, Gyeniné 18, özv. Szabó Pálné 30, Borné 30, Irtáné 6, Szijjné 14, Farkasné 20, Vendeli Márkusné 10, Malomi Márkusné 5, Decsiné 6, Nikli 5 drb. szappan, Madár Tera 2 drb. szappan, Szabó Ferencné 25 tojás 4 drb. szappan. Összesen 600 tojást és 23. drb. szappant.

Mindazoknak, különösen a sárpenteléri és sárszentmihályi jölelő nőknél, akik szives adakozásukkal segítettek az egyesülettel abban, hogy katonáinkról így gondoskodhatunk, ez utón mond halás köszönetet a Pro Patria egyesület elnöksége.

Névtelen feljelentések a tejuzsora miatt.

Az utóbbi időben tömegesen érkeznek a névtelen levelek a főkapitányságra, amelyben egyesek panaszt emelnek a tejúrs asszonyok ellen, akik uszorászkodnak a tejjel. Ha pedig a közönség nem akarja megadni a magas árt, nem visznek tejet.

A panaszok közönség ezen eljárása igazán nevetséges. Gyávaságra és a dolog nem értésére vallanak a névtelen levelek. Bizonyára azért jelentik fel az egyes eseteket a rendőrségnek, hogy az intézkedjék, hogy elejét vegye a közönség zsarolásának. A feljelentők azonban nem gondolnak arra, hogy névtelen, adatok nélküli feljelentéssel a rendőrség semmit sem tehet. Tessék pontos adatokat, nevet megmondani, a főkapitánysággal azonnal intézkedik, s elejét veszi a tejuzsorának. Egyesek, nyílt emberek nem szoktak a névtelenség örvé alatt cselekedni. Hányszor megróttuk már ezért a közönséget, de úgy látszik egyeseknek a névtelenezés valósággal szenvedélyük.

bátor, félelmet nem ismerő, halálmegegyő katonák, de maradjatok alázatos, tiszta, hűséges katonái Máriának is, akinek a zászlajára hűséget esküdtek s ezen hűség fogadalmát ma megújítjátok. Vigyétek magatokkal a szivetekben a Mária-kongregáció jelenyét: ez legyen külső tanúbizonyság a ti részetekről, hogy Mária katonái akartok maradni; viszont az legyen reátok névze annak a záloga, hogy a szeplőtelen Szűz is veletek van: az ő áldása kísérje lépteiteket, az ő anyai szeme virraszt fölötteket, az ő vigasza édesíti meg azt a sok nélkülözést és szenvedést, ami reátok vár, az ő szeretete és oltalma veszi körül lelketeket. Bármilyen történések veletek: dicső győzelem vagy halál, súlyos sebesülés vagy hosszantartó kínos fogság legyen a sorstok: Mária anyai oltalma alatt telve reménnyel tekinthettek jövőtök elé. Áldjon meg benneteket a mindenható Isten és az ő Szűz Anyja Mária.

Dr. Mihályfi Ákos.

A vegyvizsgáló állomás munkája.

A városi vegyvizsgáló állomás jelentése szerint az 1895. évi XLVI. t. c. határozmányai alá tartozó következő termények és cikkek kerültek március havában hivatalos vizsgálat alá: 24 tej, melyek közül 38% a esett kilógás alá, 9 zsir, 10 liszt, (közülük 1 volt nem megfelelő) 1 tejföl, 16 paprika, melyek közül 5 anilin festékkel festve volt. Azonkívül vizsgálat alá került 4 kolbászféleség és a m. kir. pénzügyőrség részéről fehérbor sacharin tartalomra névze. — A vízvezeték vizének összetételét e hónapban is éber figyelemmel kísérte, de nevezetesebb változást nem talált. A víz bakteriologus vizsgálati is folyamatosan van, de különös változás nem volt észlelhető.

A város és a vármegye közigazgatási bizottságának ülése.

A város és a vármegye közigazgatási bizottságának ülése tegnap délelőtt volt, amelyek mindegyikén megjelent Hunkár János helyettes főispán s ez alkalommal bucsuzott el. A városnál dr. Saára Gyula és dr. Löwi Márk üdvözölték s köszönték meg fáradozását, a vármegye részéről pedig Szücs Jenő alispán bucsuztatta el a távozó helyettes főispánt.

A közigazgatási ülések mindegyikén a szokásos havi ügyeket tárgyalták, amelyekről a lapunk más helyén és a holnapi számban emléksztünk meg.

Sósokt község képviselő választását az igazoló választmány megsemmisítette, Dr. Griger Miklós sósokti plebános azonban a megsemmisítést megfellebbezte. A közigazgatási bizottság ma tárgyalta ezen ügyet. Dr. Griger felebbezését elutasította, s elrendelte az új választást. Más fontosabb ügyek nem fordultak elő az üléseken.

A vöröskereszt munkája.

A magyar sz. korona országainak vöröskereszteszete helybeli fiókjának a vasutnál levő üdítő-állomásnál a múlt hóban 109051 sebesült és beteg érkezett, ebből itt maradt 3786, tovább ment 7119, itteni kórházakból elment 3309, frissítőt kapott 11660, újköztét 70 gyógyszer 96. Augusztus óta érkezett 86704, itt maradt 24451, tovább ment 62253, itteni kórházakból mint üdülő elment 14547, frissítőt kapott 89924, új köztét 3072, gyógyszert 1014. E fűdobjasokat gondozó intézet gondoz 103 családát 367 taggal, gondozásukra 1010 korona 01 fillért költött.

— A háboru lelke. Irtá dr. Prohászka Ottokár. A kivételes tehetségek embere, a nagy tudós ebben a könyvében is a diadalmos világnézet embere, s a közönség nem találhat alkalmasabb olvasmányt a mostani időben, mint a meggyesűspök A háboru lelke című könyvét. A mű ára 4 korona. Megrendelhető Budapestben az Élet kiadóhivatalában. I. ker. Fehérvári-ut 15 c.

HIREK.

— Gyászmlse a hősökért. A oisztercíták templomában f. hó 15-én, csütörtökön reggel fél 8 óraker réquiemet tartanak a főgimnázium volt növendékeiért, kik a harcteren lették halálukat. Ezuttal egyszerűs mind szóbeli vagy írásbeli értesítést kér a főgimnázium igazgatósága a nagyközönségtől ezen halottairól, hogy az intézet derék, hős tanítványainak nevét is megörökíthesse.

— Halálozás. Schredl Ferenc, a Felmajgyár fővesnöke, 43 éves korában, kedden meghalt. Városunk köztisztviselőiben álló polgára volt, akit jóságáért mindenki szerette. Az igazi buzgó, kötelességtudó katolikus emberekközé tartozott egész családjával együtt. A székesegyházi kórus egyik legbuzgóbb tagját veszette el benne. Halála általános részvételt kellett. Hült temetése beszentelése folyó hó 14-én d. u. 4 óraker lesz a Cserepeskőz 2. sz. alatti gyászházban s Neukirchenbe, a családi sírboltba fogják elszállítani.

— Hol legolcsóbb a marhahús? Aranyosmaróton a városi halóság az elsőrendű marhahús árát 1 K 60 filléren állapította meg. Ez a legolcsóbb húsár, amelyet magyar városban megállapítottak. A maximális árról szóló rendelet betartását szigorúan ellenőrzik, és egy aranyosmaróti mézáróst, aki 2 koronáért adta el a marhahús kilóját, 100 korona pénzbírságra ítélték. Hát nálunk mikor lesz így?

Székesfehérvár szab. kir. város
APOLLO
színház

Szerdán és csütörtökön,

április 14 és 15-én:

Vigjátékesték!

Az első Steinhardt-film.

Dódi karrierje.

Bohózat 5 felvonásban.

Cimzerepben

Steinhardt Géza.

Kiegészítő műsor:

Hadihíradó XI. sorozat.

A szerelmes rendőrkutya, (humoros.)

Mozgófénykép-szemle az északi és déli harcterről.

17. szám.

